

109

DOCUCE
MEDITATIOS. EVANGELII
IN. FESTO

S. MICHAELIS.

Additis S. Patrum dictis, Quæstio,

numque; aliquot decisione, ad uberiorem textus, cum opus est,
explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

QUAM

In Regia Aboënsi Academia,

PRÆSIDE

DN. AE SCHILLO PETRÆO
S. S. Theol. Doct. Profess. & Civitatis ejusdem Pastore.

Examini subiicit, in Auditorio Majori, horis solitis

Ad diem Decemb. 13. Anni 1650.

HENRICUS S. MALMENIUS
NY LANDUS.

(A) *Origenes in 9. Cap. ad Rom.*

Scandalum est, inquit, cum in vita, quæ inceditur, aliquid invenitur obiectum, in quo offenduntur scandentium vel incedentium pedes.

(B) *Crysostomus in II. cap. 1. ad corint.*

Quia vero Christus inquit necesse ut veniant scandalum, non ideo arbitrii libertatem corossumpens, aut viæ vim & necessitatem imponens, sed prædicens id quod ex natura hominum voluntas omnino futurum est. Quod sane futurum non quia id Deus præviderit, sed quia hominum voluntas immedieabilis fuerit: non enim quia prædixit Deus, hæc facta sunt: Sed quia omnino ex mala hominum voluntate ventura erant, ipse prædixit.

ABOE.

Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. Anno 1650.

Admodum Reverendo & Excellentiss. in Christo
Patri ac Domino.

DN. ÆSCHILLO PETRÆO

S.S. Theol. Doctori eximio Pastori Aboënsi longè di-
gnissimo patrō magno, humili animi obsevantia, æter-
num Suscipiendo.

N E C N O N

Præclarissimis, plurimum Reverend. Doctiss. VIRIS

DN. M. SAMUEL I G. HANEMAN
Acad. Aboëns. Eloq. Profess. acutissimo p. t. facult.
phil. Decano Speciabilis, præcep. faut. & promot. quovis ob-
servantie cultū plurimum honorando.

DN. S I G F R I D O ANDREÆ
Pastori in Siundo vigilantissimo, Patri suo filiali amore pro-
sequendo.

DN. NICOLAO LINDORMI
Schole Helsing. Rectori in defesso, quondam præceptor i
mando, nunc verò studiorum meorum promotori plurimum
honorando.

DN. M AT THIÆ ROTHOVIO
Schol Helsing. Correctori fidelissimo, fautori & benefactori
sabmissi de venerando.

DN. MARTINO FORSIO Verbi Divini ministro in
Siundo fidelissimo, fautori & benefactori jugiter colendo.

Meditationes in Theologica, in Syncere animi tesserans
omni animi obsevantia & submissione consecrat, Datis Dedi-
catis & test.

HENRICUS Malmenius, Respondens.

IN FESTO
S. MICHAELIS.

In Sancte & Summe Laudande Trinitatis, Patris, filii,
& Spiritus Sancti Nominis.

Non accedet ad te malum; Et flagellum non appro-
pinquabit tabernaculo tuo. Quoniam angelus suu man-
daverit de te ut custodiant te in omnibus vijs suis in mani-
bus portabant te: ne serie offendas ad lapidem pedem tuum..
Psal. 91. v. 10. 11.12. Qnibus verbis Psalmista consolatur
omnes pios Deo confidentes, quod nihil eis accidet mali
& nulla plaga vel calamitas appropin quabit tabernaculo
illorum. Atq; ut hanc promissionem magis credantpij
veram esse, addit Psalmista modum, quo Deus suos pro-
tegit. videlicet quod angelis suis mandaverit de pijs, us
cuitodian eos in omnibus vijs suis, ita ut portent eos su-
per manus suas ne impingant in lapidem pedem suum..
Quibus verbis innuitur accuratissima custodia ubi vis lo-
corum, ubi viae piorum sunt sive in terra sive in mari :
Patet itaq; ex his verbis de angelorum custodia super pi-
os, quam utiles sint angelii hominibus in hoc mundo, &
quam fideles custodes, & quantum sit Dei beneficium,
quod angelos habeamus custodes. Hoc considerans
Ecclesia congruum duxit peculiare quoddam festum ce-
lebrare in memoriam hujus beneficij, quod angelos no-
bis ordinavit custodes. Quod quide festum hodierno die
celebrare soliti sumus non ut angelos canticos Michaelem
Gabrialem vel alios ut mediatores invocemus, Sed ut
Deo gratias agamus angelorum Domino, quod eos fieri

ti modo dictum, ita nobis custodes & vigiles dederit tā
& ideo, ut læti cogitemus quod futuri sumus & nos instar
angelorum in altera vita. De hoc etiam in hodierno
Evangelio plura audituri sumus'.

Oremus autem Deum, ut hodiernum festum ita celebrare &
vangelium ita meditari queamus, ut cedat in nominis divini
gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrina, &
bonorum operum, in spem & fiduciam, & tandem in eternam
beatitudinem: Dicamus igitur. Pater noster &c.

EVANG. Matth. 18.

In illo tempore accesserunt Discipuli ad JESUM dicen-
tes, quis maximus est in regno celorum? Et access-
sum ad se puerum JESUS, statuit in medio illorum. Et
dixit, amen dico vobis, nisi conversi fueritis, & effi-
ciamini sicut pueri, non ingrediemini in regnum celo-
rum, quisquis ergo humiliaverit semetipsum sicut puel-
lus iste hic est ille maximus in regno celorum. Et qui
recepit unum puerum talem in nomine meo me reci-
pit. Qui autem offenderit unum ex pusillis istis qui
in me credunt, expedit ei, ut suspendatur mola & sinaria
in collum ejus, ac demergatur in profundum maris.
Vae mundo ab offendiculis: necesse est enim venire of-
fendicula: verum tamen vae homini illi per quem offe-
diculum venit. Quod si manus tua vel pes tuus ob-
staculo est tibi, abscede cum, & proice ab te, bonum
est tibi ad vitam ingredi Claudum, aut mutilum potius
quam duas manus, vel duas pedes habentem mitti in
ignem

*ignem eternum. Et si oculus tuus offendit te, erue
eum & preijce abs te: bonum est ibi, ut lucus intres
in vitam, potius quam ut duos oculos habens militaris
in gehennam ignis. Videt ne contemnatis unum
ex his pusillis: Dico enim vobis, quod angeli eorum in
caelis semper vident faciem patris mei, qui in caelis est.
venit enim filius hominis servare quod perierat.*

Commemorat S: Matthæus, quæstionem à Discipulis
Christo propositam: *Quis major esset in regno Cælorum?* Et quomodo Christus ad hanc quæstionem respon-
derit eis, videlicet non affirmando vel negando, vel late-
de hac quæstione differendo, vel certam personam ex
eis nominando, quis esset ille major in regno cælorum,
sed alloquendo omnes dixerit: *Anmen dico vobis nisi con-
vertamini, & fueritis sicut infantes, non potestis introire
in regnum Dei?* Et qui se humiliat sicut hic infans ille est
maximus in regno cælorum. Postea incipit docere,
qua in gratia sunt infantes apud Deum. videlicet quod
adeò chari sunt infantes Deo, ut etiam illi qui benefecit in-
fanti propter Christum, ille etiam benefaciat Christo, &
qui scandalizat minimum ex illis qui in Christum credunt
adeò graviter peccent & tanta incommoda sibi accer-
fiant ut melius eis esset alligari collo eorum molare faxum
& in profundū maris demergi quā aliquē talium pusillorū
Postea pergit Salvator iō qui de scādalo, quā grave sit pec-
catū scandalum. Huic Doctrinæ scandalo talē annexit
Christus adhortationē Specialē, ut cœcant sibi homines
ne parvulos contemnant, addendo hanc rationem quod
angeli eorum semper videant patris Christi faciem. Et
quod filius hominis venerit servare quod perierat. Ad

monemur in hoc Evangelio totius Decalogi, videlicet ne
transgrediamur ullū Dei præceptū sive in prima sive in se-
cunda tabula, caveamus ne peccemus, vel in Deum vel in
homines, quicunq; enim peccat contra primā vel secun-
dā tabulam scandalum committit, proximū si bonus est &
pius malum reddit, & si malus sit & impius deteriorem
eum reddit. Exitamur ad orandum: fiat voluntas tua...

P A R T E S.

1. *De abhortatione Christi ut caveamus ne alios
scandalizemus.*
2. *De studio ad bibendo ne scandalizemur ab alijs
& ad peccatum seducamur,*

Atq; hæ sunt istæ partes, quas hac vice breviter & sim-
pliè tractare constituimus: Omnipotens & aeternus
Deus, Pater noster cœlestis dilectissimus, nobis omnibus benedí-
cat, cunctaq; utiliter & fructuose cedere faciat.

P A R S P R I M A

In qua meditamur:

I. Occasionem primam ad-
hortationis Christi Hanc indicat Evang. dicens, discipu-
los Christi accessisse ad Christum & dixisse, quis est ma-
ximus in regno cœlorum. Duo hic commemorat S.
Evang. De discipulis Christi, unum est quod accesserunt
ad Christum, quo indicat Evang. Discipulos Christi seor-
sum invicem colloctos, ita ut putaverint Christum latu-
se, locuti vero sunt de eminentia & prerogativa quadam
unius præ altero. Unus pretendebat ætatem, alter nobili-
tatem

tatem, tertius cognitionem vel affinitatem cum Christo;
Quia vero nemo alteri cedere voluit, Christum accedunt
Alterum quod Evang. de Discipulis refert, est quod allo-
cuti sunt Christū, de hac re, quasi de re magni momenti,
dicent quis est maximus in regno cælorum; intelligent
Discipuli Christi in sua interrogatione, de maximo
in regnum Cælorum, non regnum Cælestis vel vitam æ-
ternam, sed regnum Christi aliquod seculare, quod ex-
stimatorum Christum in statu futurum, ut sepius cogitatio-
nes suas de tali regno Christi indicant. In hoc regno spe-
rabant se præ omnibus alijs prerogativam habituros, &
etiam inter se ipsos gradus futuros non dubitabant,
quod aliquis primus post Christum futurus esset. Quis v.
eorum primus futurus esset nesciebant, quia vero omnes
affectionant hunc honorem, & quidem cum contentione
ideoq; Christum interrogant, quis maximus eorum esset
in regno cælorum.

L. C. Nemo se putet tutum à superbia stimulis, quo-
cunq; in statu sit sive in ecclesiastico sive in politico, in qd
in schola ipsius Christi, & quotidiana ipsius familiaritate
& conversatione educatos prurire libidine dominandi
audimus. Malorum angelorum peccatum quo lapsi sunt
putatur fuisse superbia. Quare nemo presumat se posse
proprijs viribus ab hocvitio tutum esse. orandus ergo Deo
ut tribuat cor humile & probet cor nostrum, & omnem
superbiam inde eradicet.

II. Alteram Occasionem hu-
jus adhortationis occasio altera est ex modo quo Chri-
stus questioni propositæ fatis facit: Accessivit ad se quen-
dam puerum inquit Evang. & posuit eum in medio illo-
rum, dixitq; Amen dico vobis, nisi conversi fueris

fueritis sicut pueri, non introibitis in regnum cœlorum
quisq; ita se humilitat ut hic puer, hic est maximus in reg-
no cœlorum & quisq; excipit hujusmodi puerum in no-
mine meo, me excipit, & si quis Scandalizat unum ex
pusillis istis qui in me credunt, melius esset ei, ut suspen-
datur lapis molaris de collo ejus, & demergatur in pro-
fundum maris. Quā etate fuerit hic puer adductus, nō
indicit Evang. quia verò utitur vocati, quæ significat
infantem apparet hinc puerum parvulum suis-
se. Hunc puerum Christus statuit in medio illorum
inter senes, inter doctos, & futurosq; universi orbis do-
ctores. Deinde rationem adhibet Christus, quare hunc
parvulum statuerit iu medio eorum, videlicet ut Specu-
lum quoddam quo se intuerentur, considerarent Disci-
puli quantum absint à moribus hujus pueri præsertim
quo ad humilitatem, & quod in hoc puerio nulla superbia
nullum desiderium mundani honoris, nullum studium
contendendi de aliquo primatu, & simplex ignorantia
omnis prerogativa & dignitatis præ alijs. Erat Sic enim
Christus alloquitur discipulos contentiosos & gloriae cu-
pidos. Amen dico vobis. nisi conversi fueritis, & fueri-
tis sicut pueri, non introibitis in regnum cœlorum: His
verbis improbat Christus illorum fastum, & pueri hujus
simplicitatem collaudat, hortatur ad humilitatem & mo-
destiam, qualiter in puerio hoc vident & hujus similibus,
Et adeò quidem Discipulis emendationem esse necessa-
riam sive conversionem à cogitatione de prerogativa & pri-
matu dicit ut si permanescint in amulatione & conten-
tione quis eoru sit maximus. tu neq; in hoc regno Christi
in hoc mundo tolerari possunt nec in regno glorie
Christi in altera vita eives esse possunt. Quod Christus nō
simpliciter afferit sed confirmat assertionem suam addi-

ta solita confirmationis voce, Amen Amen inquit dico
vobis. Nolite vobis aliud imaginari, quam deponendam
omnem cogitationem & studium de praeminentia ali-
qua inter vos. Hinc vult eos concludere, quid responden-
dum ad illam questionem quam diu inter se agitaverant
& quam Christo jam proposuerant: Videlicet quis eorum
sit maximus in regno cælorum; esse nimisrum hanc
quæstionem prorsus frustraneam & vanam; siquidem
nulli eorum talis eminentia conferenda, nullum Domini-
num à Christo tribuendum, & noverint se vocatos esse
non ad dominandum sed ad serviendum, Ne verò æ-
grè ferant Discipuli, quod ita eis omnis spes de mundana
dignitate præscindatur, quod ad gloriam aliquam mun-
danam aspirare non licet, consolatur eos, quod à Chri-
sto diligentur, sicut & Christus hos infantes diligit propter
illorum simplicitatem & humilitatem, dicit se ita sentire
de omnibus qui humiliter de se sentiunt quod omnes illi
sint Christo charissimi & gratissimi, quicunq; inquit
Christus suscepere eiusmodi infantem in nomine meo,
me suscepit. Et quicunq; scandalizaverit unum de mi-
nimis qui credunt in me, ei præstarerit ut molatis lapis iu-
spenderetur de collo ejus & mergeretur in profundum
maris. Quibus verbis indicat Christus adeò sibi charos
esse omnes humiles credentes in se, ut æterna pena & pro-
fundus inferno puniturus sit eos, qui hos in Christum cre-
dentes scandalizant ullo modo incommoda aut injuriā
adferunt.

L. C. Christus cum superbis & contentiosis discipu-
lis simplicem puerulum proponit magistrum, ita illo-
rum vanitatem eoargens docet quam vana sit omnis su-
perbia, quanta stultitia ambiere hos seculares honores &
de illis contendere. Ut merito dicat Salomon, vanitas
vanitatis.

vanitatum & omnia vana quae sub sole sunt. Intus-
mur infantulos illi sunt nostri magistri. unde non literas
quidem vel artes discimus. alt quod magis est discimus
videlicet veritatem humilitatem quae tam necessaria est ut Chri-
sto teste & doctore. sine ea regnum Dei intrare nequa-
mus. Hie non requiritur literarum cognitio. non artes aliae
ut ingrediaris regnum Dei. sed vera fides in Christum &
humilias. Quoniamque meditemur infantorum humilita-
tem & simplicitatem quotidie reprimamus sacerdotes
tempore fastum memores dicti Christi. nisi conver-
si fueritis & fueritis instar infantum. non potestis intrare
in regnum Dei. Hoc vero est damnum omnium dam-
nissimum excludi a regno celorum. Quid prodest ho-
mini si totum mundum lucretur. paratur vero dominum
anima? Superbia & luxus divitis Epulonis excludit ipsu-
m a sinu Abrahe & in infernum detrusit Luc. 16. Contemne-
rat iam Christum credentes Lazarum. humilem & simpli-
cem. ipse contemptus in inferno acer. & proinde expe-
ritur verissimum Christi dictum quod melius ei fuisset
quam ad corpus eum demersum in profundum maris &
animam salvam factam. quam in inferno sine fine tor-
queri. & melius ut ait Christus in hoc Evang. Esse manus
cum & mutilum quam habere omnia membra & pro-
ij i in ignem aeternum. & melius esse unum habere oculi
& intrare in vitam quam duos. & coniici in ignem
aeternum.

III. Scandali Descriptionem

non dicit quidem Christus scandalizare est hoc vel illud
dicere aut facere. vel gestu exprimere. quo proximus sim-
plex legitur. sive in corpore sive in fama sive in moribus
interim ex tota concione Christi de scandalis colligitur
Christum.

Christum non aliud intelligere per scandalizationem quam
damni alicuius notabilis illationem. Et vox illa qua
Evang. Utitur: Scandalum videlicet propriè est offendiculum in via positum, quod viatorem male habet. Et Christus in hoc textu opponit sibi invicem hæc duo: suscipere infantem sive suscipere pusillum in Christū ereditem; & offendere aliquem. Ergo suscipere est benefacere subministrare necessaria quo ad nutritionem, quo ad informationem, quantum possumus.

L. C. Proximum scandalizare grave est peccatum quod iram Dei & aternam pñnam promeretur; ut expressè Christus docet, cum minatur scandalizanti graviorēm pñnam quam submersionem in profundum maris. Quando vñ denunciat homini per quem venit scandalum ideoq; diligenter & sedulo cayendum ne sermone nostro factis nostris, gestibus nostris quemquam lñdamus, aliquę seducamus a cultu Divino & pietatis studio, ne advitia, ad furia, ad pugnas, ad libidinem, ad aleam pelli, amus, abstineamus ergo, ab omni re mala à turpibus colloquijs, &c.

Oremus Deum ut os & lingvam manus & totum corpus regat, ne cuiquam simus offendiculo cayemus à verbis manibus & vanis nam de iis est credenda ratio. Magistratus vero & Doctores in Ecclesia non cessent, in piros subditos & auditores cohærere patres & matres familias non intermittant castigationem liberorum & familiarium, etiamsi hoc indignè ferent impi subditi, auditores, liberi & famuli. Non enim Scandalizat aliquem qui justo zelo castigat moderate delinquentes.

SECUNDA PAR'S

In prima parte audivimus quomodo cayendum ne nos

*alios scandalizemus, In hac secunda parte fideliter
monemur ne nos ipsi scandalizemur.*

In qua meditamur:

I. Generalem Christi denuncia

tionem & comminationem aduersus scandalizantes, cùm dicit vñ mundo à scandalis. Hoc est mundus horribiles dabit pñas quod tot& tantorū malorū sit author, & addit Christus, necesse est ut veniant scandala. Hoc est, eum gehus humanum depravatū peccato, aliter fieri non potest, quā ut ubivis multa obijciantur offendicula. Homines enim quia peccant multipliciter, etiam multi ipsorum pravis dictis & factis offendantur necesse est. Conqueritur autem Christus in his dictis, necesse esse ut veniant scandala, de Supina mundi negligentia quod nō cureret sive alios scandalizet sive ipse scandalizetur, quod amet levitatem, ambitionē & curiositatem in spargendis falsis opinionibus. Ut Apostolus loquitur de hæresibust: Cor. II. Cap. Necesse est ut veniant hæreses, videlicet quia Diabolus incitat, & homo sua sponte ex depravata natura amet mendacium & falsam doctrinam.

L. C. Intelligimus ex hoc Christi dicto, Ecclesiam in hoc mundo nunquam fore tam puram, in qua nullum cōspiciatur scandalum, zizania semper adherent trito, sed Deus per Angelos suos in extremo die colliget zizaniū in acervos, ut ea in ignem æternum proieciat, triticum vñsea pios in æterna tabernacula letitiae & gaudij colligeret. Confidamus Christo quod suorum curam habeat & quod opus in nobis cæpit bonum etiam illud perficiat.

II. Specialem Christi denun-

catio-

ciationem sive cōaminationem. Contra scandalizantes
Non solum in genere, & mundo minatur Christus p̄e-
nam propter Scandalum, dicens v̄x mundo à scandalō,
sed addit etiam v̄x homini illi per quem scandalum venit,
h. e. v̄x illi homini qui causam præbet veram scandalō,
qui scandalizat uāum ex simplicibus & parvulis qui erē-
dunt in Christum. Ei qui sic offendit parvulum ereden-
tem in Christum, melius esse ait Christus ut mola suspen-
deretur de collo & mergeretur in profundum maris,
L. C. Hinc patet judicium Dei non esse generale tan-
tum, sed etiam speciale, decernens cuilibet impio p̄nam.
Ita ut nemo illam effugiat. Nemo itaq; cogitet: Ego
vivo in magno hoc mundo, ubi tot milia sunt hominum
quis inquirat in mea facta; Verum Christus hic dicit v̄x
homini per quem scandalū veniunt. Et de contempto-
ribus cænæ ejus dicit Christus quod non gustaturi sint
cænam meam & in extremo iudicio dicit iudex omni-
bus impijs discedite maledicti in ignem æternum.

III. Modum quo quis scanda-
lizetur ab alijs. Hunc indicat Christus dicens: si autem
manus tua vel pes tuus scandalizat te absconde eum &
proijce abs te, bonum est tibi ad vitam ingredi mutilum
vel claudum quam duas manus vel duos pedes habentem
mitti in ignem æternum, & si oculus tuus scandalizat te
erue eum & proijce abs te: bonum est tibi potius unum
oculum habentem in vitam intrare quam duos oculos ha-
bentem mitti in gehennam ignis: Verborum Christi
hæc est sententia, usq; adeo ab offendiculo eavere debes
ne deterior reddaris, si membrum aliquod tuum te scā-
dalizaret atq; ad peccatum incitaret, ut potius illius mem-
bri jacturam facere quam scheleri locum dare sis paratus

Etenim satius esset unum aut alterum membrum amittere, quam in igoem infernalem coniici. Ceterum si re-
cte rem perpendere velimus, non offendunt nos mem-
bra nostra: Sed peccatum quod in membris est id nos
scandalizat & ad peccatum exstimulat.

L. C. Itaq; etiam opus non est, ut pedes vel manus
abseindamus aut oculos eruamus corporaliter: Hoc etia
esset in quintum præceptum delinquere. Sed opus est
ut veterem Adamum, hoc est, peccatum mortificemus &
compelcamus. De hac re Paulus ad hunc modum lo-
quitur: mortificate ergo membra vestra, quæ sunt super
terram, fornicationem, immundiciem, libininem, *concupi-
scentiam malam!* Et avaritiam, quæ est simulachrorum
servitus, Colos: 3. En hoc est membra amputare, cum
inhabitans peccatum coheretur, ne possit nos in secula
coniisci. Hoc modo debemus cavere, ne scandalize-
mur per oculos, manus, aut pedes nostros;

III. Christi dehortationem

A contemptu parvorum. videte, inquit Christus, ne con-
temptatis unum ex pusillis. Huic dehortationi Christus
duas gravissimas rationes subiungit. Quarum prima
hæc est, dico enim vobis quod Angeli eorum in Celis se-
pervident faciem patris mei qui est in celis i. e. Cave te
ne quem puerorum negligatis aut offendatis propter per-
sonæ vilitatem. Sunt enim pueri meo patri
Cœlesti curæ ut qui maximè sunt. Ita quidem ut fin-
gulis pueris angelos custodes constituerit qui intuentur
semper faciem patris mei & ipsius justa in diligendis &
conservandis pueris capessunt. Altera ratio est quare
parvuli non contempnendi, hæc est: quod filius hominis
veniens Salvare omnes quod pericrat. Ergo etiam pro-
pterea

pter Salutem parvolorum venit in mundum, ideoq; par-
vuli nullo modo contemnendi siquidem ejusdem digni-
tatis & gloriae participes futuri sunt, cujus ad illi per fidem
in Christum participes futuri sunt.

L. C. 1 Magnas debemus Deo omnipotenti gratias
quod Sanctos Angelos nobis & parvulis nostris custodes
ad junxerit. Serio etiam Deus invocandus manet & ve-
spero ut Sancti eius Angeli nobiscum sint, nocte & die ne
hostis noster Diabolus contra nos aliquid efficiat.

L. C. 2 Summa est confortatio, quod proprium of-
ficium Christi sit salvare iua morte & resurrectione genus
humanum, quod velut ovis perdita a Deo vero aberraver-
at & perierat Luc. 15 Isa 53 Ezech. 34. Et Svacissima
Crucio est, non esse voluntatem Dei ut peteat unus ex par-
vulis istis. Nemo itaq; propter peccatum suum se abje-
ctum a Deo timeat. Covertatur ad Dominum emen-
der vitam, defleat errores, abiiciat superbia & fastum,
discat veram humilitatem cum humiliibus detur gratia.

Atq; haec de Duabus hisce partibus, quatum prima erat quomodo
Caveamus ne alios Scandalizemus. Altera quomodo Caveamus ne nos ipsi
Scandalizemur.

Deus, qui miro ordine angelorum mysteria hominumq; dispe-
nas, concede propitius ut a quibus ubi ministrantibus in celo
semper affluer, ab his in terra vita nostra muniantur, per Domi-
num nostrum Iesum Christum &c.

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vir-
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen. Apoc. 7:12

QUESTIONES.

Qua causa fuerit celebrandi festum S. Michaelis hoc anno
tempore videlicet in Septembri die 29? Resp. Breviarium
Romanum in historia Sanctorum Septembribus hanc cau-
sam adserit, quod tunc temporis olim dedicata sit ei Basili-

Hæc in loco ad eacumen Gargani montis Apuliae cui
procurrit ad Adriaticum mare. Quo in loco propter multa & magna edita miracula, cum ab alijs populis religio
se celitur Michael, cum maximè ab accolis Sipontinis
qui se patricinio ejus sapientia adjutos esse profitentur. Ve-
rum hæc causa nos non obligat, cum habeamus mandatum
ut Deum invocemus in omni tribulatione non ullam crea-
turam. Celebramus autem festum S. Michaelis hoc
tempore quia sic Majores nostri ante nos fecerunt & au-
ditores nostros de Angelis, eorum essentia & officijs re-
ctè informamus.

2. *An Angelis, quia dicantur pro nobis intercedere apud Deum*
& orationes offerre Domino. Tobia 12. Ideò sint invocandi. Resp.
Neg. Quod enim de intercessione & Exauditione An-
gelorum dicitur, signum potius & Effectum est existimá-
tum, intercessionis à Christo Duee factæ, & Exauditio-
nis Divinæ. Christo enim & intercedente, & Deo ex-
audiente Angeli quasi spectatores & apparitores Deo a-
stantes, & mandata Expectantes & accipientes simul, hæc
audire dicuntur ac missi opem nobis ferunt. Ita à po-
steriori cum nos juvant, orare pro nobis dicuntur. Neq;
enim suo sed Divino arbitratu juvant & opitulantur Cō-
stat ergo ipsorum exauditionem Divinam Exauditio-
nem sequi, non antecedere, quasi ipsi nos prius, deinde
Deus ipsos audiret.

Ac engitetur, quam præpostera sit impietas, Angelos velle invocare
Cum enim ut supra dictum est additi nobis sint ad testandam præsentiam
Dni inter nos, opem & benignitatem, debent homines recta ad Deum adducere
se, sed qui hos invocant, à Deo abducuntur. Proinde magis idolatriam
Sapiunt quam verum Christianum Unde versus isti.

*Angele, qui meus es custos pietate superna.
Me tibi Commissum serua, defende, guberna.*